

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В З'ЮНЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 44. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 24-го лютого 1936. — VOL. XLIV. No. 44. Jersey City, N. J., Monday, February 24, 1936. THREE CENTS

16 І ПІВ МІЛІОНА ЛЮДЕЙ ЖИВЕ З УРЯДОВОЇ ДОПОМОГИ

ВАШИНГТОН. — Федеральні допомогіві урядники обчислюють, що в теперішній час в Америці побирають від федеральних, стейтових і міських урядів 16 мільонів 500 тисяч осіб.

Урядники кажуть, що число людей, які дістають допомогу, тепер менше, ніж було їх число рік тому. Вони обчислюють, що в січні минулого року їх було на 20 процентів більше, бо 20 мільонів 500 тисяч душ.

Коло 3 тисячі родин, що мають разом коло 14 тисяч осіб, живуть уже в проєктованих громадах для переселення. Уряд для переселення каже, що він уже покінчив таких 53 оселі, а 20 інших тепер будуть.

СЕНАТ ЗА ОБМЕЖЕННЯ ТОРГОВЛІ АМУНІЦІЄЮ.
ВАШИНГТОН. — Сенатський комітет скінчив працю коло розсліду амуніції, а сенат негайно потім ухвалив закон проти висилки зброї й амуніції в міжхвлятовій і міждержавній торгівлі.

Ухвалу прийнято одностайно. Під час дебати прихильники закону заявили, що він буде ударом для американського генгстерства та для міждержавних клопотів.

Комітет для розсліду амуніції, на чолі котрого стоїть сенатор Най, обіцяв предложити сенатові нові закони про амуніцію при кінці березня.

ОСУДЖУЮТЬ ПОЛКОВНИКА ЗА „НЕЧЕСНЕ“ ПОВЕДЕННЯ.

ВАШИНГТОН. — Військовий суд чести заявив, що полковник Джозеф МекКолен, правний дорадник заступника секретаря (міністра) війни, поступив „нечесно“, приймаючи від одного купця дарові залізничні білети на подорож з Нью Йорку до Вашингтону в той час, коли цей купець мав з департаментом війни переговори в одній купецькій справі, в котрій департамент певно мав питатися ради полковника.

Суд чести засудив його на деградацію, частинну утрату платні та урядову догану.

Білеті, які дістав полковник, можна купити за 369 доларів 70 центів.

ТАВНСЕНД БУДЕ ПЕРШИМ СВДКОМ ПРО СВІЙ ПЛЯН.

ВАШИНГТОН. — Комітет палати послів для розсліду пляну Тавнсенда вже почав вироблювати пляни, як це слідство переводити. Плянують покликати як першого свідка д-ра Ф. Е. Тавнсенда, автора пляну пенсії на старі роки, відомого під його іменем. Адвокат Тавнсенда просив комітет почекати тиждень з покликуванням Тавнсенда, бо він хорий.

ГРІН ГРОЗИТЬ „ВИНОЮ“.

ВАШИНГТОН. — Американська Федерация Праці видала ордеру до всіх юній, звязаних з нею, що вона не буде толерувати ніякої організації, що буде звязувати себе з „комітетом для промислової організації“, на чолі котрої стоїть голова майнерської юнії, Джан Л. Луїс.

Остерога відноситься передовсім до юній радювих робітників, що зорганізовані на промисловій засаді та звязалися з „комітетом для промислової організації“.

ЛАГОДЯТЬСЯ ДО НОВОГО СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК. — Юнія обслуговувачів високих домів добивається від союзу власників домів призначення юнії, або, як це називається, закритої шапни“. Власники заявляють, що вони уступили робітникам у ріжних справах, але не уступлять їм у цій точці.

Супроти цього юнія підготовляє новий страйк обслуги високих будинків. Лагодять страйк на 1-го березня. Хочуть викликати на нього обслугу 8,000 високих будинків, або разом коло 75,000 робітників.

СУДДА НЕ ХОЧЕ ДАТИ НАЦІСТАМ ЧАРТЕРУ.

НЮ ЙОРК. — Стейтовий суддя Арон Леві відмовив чартеру організації „Генерал фон Штойбен Бунд“, бо, мовляв, це нацистична організація, котрої цілі противляться ідеям того генерала, а епециально тому, що організація хоче звязувати американських німців не з Америкою, а з нацистичною Німеччиною.

КОРАБЕЛЬ УРАТОВАНО.

НЮ ЙОРК. — Лінія „Фернес-Принс“ дістала звідомлення, що корабель „Нова Скоша“, що згубив на океані шрубку, дістав допомогу від корабля „Істерн Принс“ та вже пливе з ним до Бермуди.

Там усіх 103 пасажирів висадять на беріг, а корабель вставлять нову шрубку.

ПАРАГВАЙ У РУКАХ ВИСЬКОВОЇ ДИКТАТУРИ.

БУЕНОС АЙРЕС (Аргентина). — З Парагваю доносять, що цю державою стар правити як тимчасовий президент полковник Рафаель Франко, що дістав свою владу від революційного союзу, що називається „визвольною армією“.

Захопивши владу, уряд постаріється змінити конституцію так, щоб її задержати в своїх руках безконечно.

СТУДЕНТСТВО ДАНЦІГУ В РОКОВИНІ 22. СІЧНЯ.

Дня 22 січня ц. р. від-ц. р. відсвяткував Союз Українських Студентів „Основа“ в Данцігу сімнадцяті роковини проголошення соборности України, а тиждень пізніше вісімнадцяті роковини бою під Крутами. В програму свята 22. Січня ввійшов реферат, деклямація і вязанка стрілецьких пісень, яку відспівав студентський хор. На зміст свята Крут склався реферат, деклямація та пісня „Ви жертвою“. Оба свята закінчено національним гимном та переведено традиційні грошеві зборки на національні цілі. Оба свята залишили на всіх глибоке вражіння.

ШОВІНІЗМ НЕ ДАЄ ІМ СПАТИ.

У звязку з фальшивими вістками польської україножерної преси, нібито якесь польське монастир продають свої земельні маетки в українські руки, появився в часописі „Всхд“ заклик до польських монастирів, щоби „припинили дальший продаж цих маетків. Заклик підписали такі польські організації, як Союз оборонців Львова, Т-во розвою східних земель, Львівське т-во стрілецьке, Страж обивательська й інші. У заклику вони зазначають, що ті маетки уфундовані для „піднесення польськості й католицької віри в цій частині краю“ і змінити воли фундаторів не вільно.

ОДНО МІСЦЕ, ДЕ КОРОЛЬ НЕ СМІЄ ЗАЙТИ.

Є одно місце в Англії, де король не сміє зайти, хоч любив там нераз заходити, поки став королем. Цим місцем є палата послів. Він мав там спеціальне місце на галерії, зарезервоване для наслідника престолоа, але з хвилею, як став королем, те місце замкнено для нього. Англієська парламентарна традиція каже, що король не сміє зайти до парламенту і палата послів в буквальному значінню того слова забороняла королеві вступ у свої мурі. Одного разу король Кароль I. відважився знехтувати це правило, щоб наказати арештування 5-ох послів. Інші послі обурилися на це і не тільки відослали короля з нічим, але й постановили замикати двері перед носом короля, як би ще коли попробував там зайти.

ШКОДИ В ЗАЛЩИЦЬКИХ САДАХ.

Цьогорічна зима наробила значної шкоди в залщицьких садах, особливо серед морель. Під впливом великої теплоти оживилися рістия і морелі так уже розвинулися, що гадузки, принесені до хати, зацвнтали до 24 грудня. В останніх днях настала студія і впади сніги, від яких сильно потерпіли ніжні овочеві дерева.

АРЕШТУВАЛИ ТЕАТРАЛЬНОГО ІНТЕНДАНТА.

У Варшаві арештували інтенданта міського театру Вітолда Ланевського, якого після несподіваної контролі його господарки передано слідчій владі. Викрито ріжні зложивання на шкоду міста, суспільної обезпечальні і т. п. З огляду на слідство ближчі подробиці афери держатимуться в тайні.

ПОМЕР АНДРІЙ ГЕЛА.

ДЖЕРЗІ СІТІ (Ню Джерзі). — У шпиталі „Медикал Сентер“ у цьому місті помер уночі з четверга на п'ятницю дозволений член У. Н. Союзу та визначний український громадянин, дяковчитель місцевої української католицької громади, Андрій Гела.

Гела походив з села Стороньбаби, повіту золочівського, в Галичині, де він родився 60 літ тому.

До У. Н. Союзу вступив скоро по своїх приїзді в Америку, в 1900-нім році, у Мейфілді, Па. Був відомий як один з найкращих диригентів хорів та диригував великим числом хорових виступів. Брав усе живу участь у народнім життю, а кілька літ був редактором „Свободи“.

Похорон відбудеться у вівторок (25. ц. м.), в 9-тій годині рано, в церкві св. Петра і Павла, на розі вулиць Грін і Сусекс, Джерзі Сіті, Н. Дж., з дому жалоби, 88 Lake St., Jersey City, N. J. Тлінні останки покійника поховані на цвинтарі Holy Cross, No. Arlington, N. J. В. Й. П.

МОРОЗИВО НА ПІВНІЧНИМ БІГУНІ.

Одне данське підприємство рішило вибудувати в Гренляндії кілька фабрик морозива. Думку цю піддав один промисловець, що у літку побував у цій країні ледів і дав упевненіше її мешканцям попробувати лакоминку, якою ми насолоджуємось у спеку. Ескімоми, попробувавши морозива, були захоплені ним і зіли що дня кілька порцій нової страви. Данська підприємці не матимуть бодай клопоту з одним: леду їм не забракне.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ „ЖУРНАЛІСТИ“.

Існує в Києві такий „УКІЖ“, що на людській мові означає: український комуністичний інститут журналістики. Недавно випустили з цього інституту 47 укінчених студентів, нагородивши їх науковими дипломами „газетних робітників“. Нові „науковці“ дістали посади в редакціях кількох газет. І ось уже по кількох днях їх праці редактори з жахом виявили, що новоспечені журналісти майже неграмотні.

Журналіст Клічко, написавши статтю в 60 рядків, зробив... 40 граматичних помилок. Форстаній у замітці з 15. рядків зробив 17 помилок, Шпильман на десять рядків допустився п'ятнадцять помилок і т. д. „Найкращий“ студент з випуску. Новоселицький, був звільнений із праці вже на другий день.

„Правда“ меланхолійно стверджує з цього приводу: „Ці приклади ясно показують, що в інституті журналістики вчать студентів усе, що завгодно, тільки не... грамоти“. Ви-соко стоїть советська „наука“.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НОВІ ГРОШІ, НОВІ СТЕМПЛІ І — МОЛИТОВНИКИ.

З причини зміни короля в Англії зайдуть там і деякі інші зміни. Звичай вимагає, щоб голова короля була на всіх стемплях та грошах, і одним з перших завдань уряду буде назначити артиста, щоб виробив погруддя короля, що має бути друковане на стемплях та грошах. Однакож зміни не кінчатся на тому. Англіканська церква вважається в Англії за урядову і вона мусить у якнайскоріш часі видати свій молитовник, себто богослужєбник. Богослужєбник англійканської церкви згадує два рази поіменно короля в двох місяцях, а імя королевої в однім. Молитва за „нашу ласкаву королеву Марію“ має бути змінена на молитву за „нашу ласкаву королеву матір“, а імя короля Едварда прийде на місце його батька.

ЯК ОПІКУЮТЬСЯ СХІДНИМИ „КРЕСАМИ“.

У Львові відбулися недавно збори польського т-ва опіки над „кресами“, що розвиває свою діяльність у трьох східно-галицьких воєводствах. Із звіту довідуємось, що вся діяльність т-ва йшла під гаслом ратування „польскої“ і тому зводилася м. і. до підтримки польського осадництва та зміцнювання польської кредитової й сільсько-господарської кооперації задля конкуренції з польськими (отже й українськими) кооперативними підприємствами. Протидіано також продажеві землі та інших нерухомостей в „чужі“ руки. З кінцем 1935 р. розіслано по у у справі шкільного плебісциту задля утравкізації чи там польнізації українських шкіл та у справі переходу на латинський обряд. Як свідчить щоденна історія, товариство опіки над „кресами“ переводить свою акцію дуже послідовно.

ЗАПОВІДАЄ „КОРОТКОЗОРУ РАСУ“.

На конференції онтерійських оптоместристів остерігав у свому викладі один з оптоместристів, що за кілька генерацій станемо расою короткозорих. Немалу вину несуть батьки, бо дозволяють своїм дітям бавитися забавками, книжками і сліпоти по „фоні тільпер“ так скоро, як скоро п'ятьки вони можуть дістати їх до рук. Око дитини мусить набрати сили й дозріти, щоб мобразна йогод уживати до таких річей.

З ЧЕСЬКОЇ СТАТИСТИКИ.

В цілій Чехословаччині є кругло 300 середніх шкіл, себто гімназій усіх типів і шкіл реальних (без учительських семінарій і фахових шкіл). — Усіх кінотеатрів має Чехословаччина 1,987. З того в самій Чехії 1,191, у Моравії-Шлезьку 597, у Словаччині 184, на Закарпатті 15 кін. Місто Прага має 103 кіна. Власниками кіннових підприємств є: соціальські товариства (888), громадські управи (214), товариство інвалідів (123), інші товариства (532), приватні особи (167). — Активних копунів (футболістів) має тепер Чехословаччина 110,000. — З кінцем 1935-го року мала Прага 960,000 мешканців. Домів у Празі є 37,000, дозорців кругло 30,000. Значить: кожний 35-тий мешканець чеської столиці є дозорцем.

„СЕНЗАЦІЇ“, ЯКІ НАЙБІЛЬШЕ РАДУЮТЬ ПОЛЬСЬКИХ ЧИТАЧІВ

ЛьВІВ. — „Українські Вісти“ доносять про ті вісти, які найбільше цікаві для поляків і які польська преса передає з найбільшою радістю як найбільш сензаційні. Згадується про „Дзеннік Польські“ з 3. лютого б. р., в яким на першій сторони, нагорі, подано таку широку, двошпальтову вістку: „В Порудні яворівського повіту зліквідували тамошно „українську“ кооперативу, що мала в селі „склеп““.

ЧИ НЕМА В НАС ЩО ЧИТАТИ?

ЛьВІВ. — На ту тему пише „Діло“. Порушуючи притім проблему української книжки, подає таке:

„Коли наші інтелігенти відповідають часом, що „нема що читати“, то хотять вони передовсім виправдати той факт, що не читають того, що є“.

Стаття кінчиться закликом: „Український інтелігенте! Скажи мені, що ти читаєш і скажу тоді, хто ти і кілька варта!“

ВЕСЕЛЕ ЖИТТЯ НА УКРАЇНІ ПІД СОВЕТАМИ!

ПАРИЖ. — Офінор подає:

Було колись добре жити в нашій Україні, писав колись Шевченко. Та московський прислужник на Україну, Лубченко, хочє доказувати, що саме тепер є найкраще жити на Україні, та що наслідком советського режіму часи голоду скінчилися і стало жити „добре й весело“. Та нема сумніву, що Лубченкові, який мав бути військовим хвершалом, а став головою Ради міністрів лише завдяки спосібности скакати як пан каже, — живеться добре та весело в тім часі, коли українські селяни — голодують.

ДО ІЛЮСТРАЦІЇ „ВСПУЛЖИЦЯ“ З ПОЛЯКАМИ.

ЛьВІВ. — Український Народній Дім, зареєстрований для польського війська тому 11 років, є дани в польських руках, а українські народні установи мусять далі тинятися по чужих кутах.

ПАТРИОТИЧНІ ВОДОХРЕЩА.

ЛьВІВ. — У Львові та в усіх місцевостях Галичини відбулися на Йордан святочні водохреща, які по традиції мали, де це було можливим, характер національних маніфестацій. Декоровано ледяні хрести національними барвами, а приміром у Підгайцях молоді випустили в повітря під час водохреща 30 голубів з національними лентами, що кружляли над учасниками свята.

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ ДЛЯ СТАРЦІВ.

ЛьВІВ. — Братство Доброї Смерти закупило в Личакові у Львові простору площу, на якій має станути перший український дім для старців.

НОВИЙ ПОПИС ЕПИСКОПА ХОМИЩИНА.

СТАНІСЛАВІВ. — Еп. Хомишин видав урядовий наказ у справі „католицької преси“ з тим, що король маєть кольтортувати клерикальні газети, роздавати через шкільних дітей відповідні летючки, тощо. Цікаве те, що парохі мають тепер стати кольтпортерами одної політичної партії (Української Народної Обнови), та що запрягається до цієї акції дітей, та що найцікавіше: між часописами, які приказується кольтпортувати, нема „Мети“ — органу митрополита Шептицького.

ЯКІ Є ПОЛЬСЬКІ СУБВЕНЦІЇ?

ЛьВІВ. — З промови посла Пеленського, виголошеної в бюджетовій соймовій комісії, довідуємось, що Українське Краєве Товариство Охорони Дітей і Опіки над Молодо, що має 24 філій в краю, дістає титулом субвенції — 26 злотих місячно! В Стрию дитячий захист дістає аж 12 злотих і 60 грошів місячно! Народна Лічниця у Львові, через яку в 1934 р. перейшло 26,748 хорих (в тому 30% поляків), та що має шпиталь, у який вложив 416,000 злотих, дістає від магістрату аж — 600 злотих, а від міністерства аж — 60 злотих місячно, а від 7. жовтня вже тільки — 20 злотих. Українська Захоронка у Львові, що опікується 1,400 дітьми, не дістає ні від магістрату ні від кого другого ні одного сотика, хоч українці платять податки на бідних.

МОЛИТВА ПОЛЬСЬКИХ ЖИДІВ.

ВАРШАВА (Польща). — Польські жиди молилися по всіх жидівських синагогах в справі ратування своїх ритуальних традицій. Іде їм про те, щоб був залишений ритуальний спосіб різання худоби, який то промисл є в Польщі в жидівських руках. Для протесту проти иарушення жидівської традиції відобрав собі життя Хаїм Епштайн, літ 72. Таке подають жидівські газети.

В ЕСПАНІЇ ЛІВІ ПРИ ВЛАДІ.

МАДРИД (Еспанія). — Влада краю опинилася в руках найліших. Випущено на волю десятки тисяч політичних в'язнів. Заповідають большевицький переворот. Під час демонстрацій попіддалося двоє деякі церкви.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Table with subscription rates: PEREDPLATA (Prepayment) and SUBSCRIPTION RATES (Single copies, Annual, Semi-annual, Quarterly). Includes rates for US and Foreign/Canada.

For advertising rates in this paper, apply to the Editor. Adress: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З ВИКУПОМ ЧИ БЕЗ?

Орган польського „хлопського” посла Вітоса „Пяст” теж заговорив про потребу налагодження польсько-українських взаємин. Але під якою умовою:

„Не можемо вилучити землі великої посілости на кресах. Потребуємо її для польського хлопа. Бо без цієї землі не були би ми в силі впорядкувати нашого земельного устрою, найбільш палючої господарсько-супільної kwestії в Польщі”.

Як бачимо — просто з міста. Польський хлопа, як кажуть вітосівці, потребує землі, й ту землю він має дістати на українській землі при парцеляції великої земельної посілости. Що й український селянин теж голодний на землю, щоб він теж не може вдержатися при житті без придбання нової землі, й то теж з парцеляції землі, видертої його діда, це польського „хлопа” — не обходить. Він навіть не згадує за те.

Додатково згадаємо, що недавно був піднесений в тій самій справі дуже рішучий голос ще й в польській католицькій пресі. В ній доказувано, що треба вилучити великих земельних власників і то без відшкодування і дати землю тим, що на ній працюють і виключно з цієї праці й цієї землі живуть. Оттаке вирішення, писала польська католицька преса, відповідає вимогам часу, відповідає духом папської енцикліки і є згідно з духом християнської моралі й етики.

В тім самім часі, коли польська преса розпитується про ці справи, доводиться нам читати в краєвій пресі про те, що редактор органу еп. Хомишина „Нова Зоря”, д-р Осип Назарук, став тепер диктатором клерикальної партії УНО (Українська Народня Обнова), теж заснованої з ініціативи згаданого єпископа. Цей бувший радикальний діяч, а тепер клерикальний диктатор і монархіст — теж заговорив про вилучення земельної посілости, яка, як відомо, поза добрами українських капіталів є майже виключно в неукраїнських руках, головню в польських, а почасті і в жидівських. Заговорив він про це, щоб вяснити, які є основні розходження між його партією і УНДО. І заявив, що відбрати того рода земельну посілость ділчач без викупу — це клич большевицький, а партія з такою класовою програмою — це партія з большевицькою закраскою. Очевидно, що нам не іде тут про УНДО, а тільки про те, що якщо в українській католицькій церкві толерується диктатура Назаруків, то це не може не підірвати авторитету цієї церкви в очах народу, особливо тоді, коли вже і польські католицькі часописи і партії вміють глядіти на соціальні питання, зокрема на ті, що є пекучі й для українського селянина, тверезіше, згідно з вимогами часу. Про це нам іде, бо про таких як Назаруки ми не дбаємо. Його виступи не є для нас ніякою несподіванкою.

О. С.

ПРИВИД ФЕДЕРАЛІЗМУ

Коли в 1920 році польсько-українські війська йшли на Київ, гаслом було „за нашу і вашу вольность”, офіційним гаслом було: самостійна Польща і самостійна Україна...

Не говорю, як це виглядало в практиці. Говорю про те, як було в теорії. За ціну визнання тої самостійності України зрікся уряд Петлюри Галичини.

Проїшли літа, УНДО займалося ще фрондою проти Варшави. Варшава шукала примирення бодай з ним, спершу осягнувши примирення з „Пелями” на Волині. І знов тепер офіційною підставою для примирення було: тут, мовляв, мусите визнати на галицько-волинських землях суверенність Річі Посполитої, але за те — колісь, як Бог дасть, — ще підемо разом з вами і тоді там, за Збручем, збудемо разом самостійну Україну. Знов — самостійну Україну...

Але роки йшли, роки бігли. І зпочатку лагідно, натаяками, потім отвертіше і „просто з мосту” поставили теву: тут, мовляв, ви вже визнали нашу державність і суверенність Річі Посполитої, але там, за Збручем, мусите теж згодитися на федерацію. На ягялонську і діду „Польска, Русь і Литва то єдна мождітва”... Такі голоси зпочатку залунали делікатно зі сторінок „Бюлетина Польсько-українського”, потім же в інших органах преси, аж нарешті — в „Бунті Млодих”. Є це часопис, який здавна об’єктивніше дивився на українську справу, протестував проти Берези, нераз був конфіскований і т. п., гостро обвинувачував нещирість польської політики до українців. І нагло — з’являється стаття редактора Бохенського за ту саму федерацію. Автор підходить до доказів досить хитро. Мовляв, треба відірвати самостійність від незалежності. Що з того, мовляв, що якась держава, нація суверенна. А на ділі є економічно чи політично залежна від іншої, є її васалем. І наприклад, може бути, мовляв, нація і несувверенна, в федерації з іншою, бути потужнішою, більш незалежною від сусідів і т. і.

От, мовляв, і українці повинні це зрозуміти і згодитися на федерацію... І тут апеляє хитрий автор до нашої або порожноти або новиноти мовляв, це з вас говорить почуття своєї слабости, коли боїтеся федерації. Колиб то не боялись би бути покритвженими в такій федеративній спілці...

Насамперед, цілковито неправдою є, що нація несувверенна може бути сильнішою, незалежнішою. Ніколи! Завше буде залежна від сильнішого федеранта, як напр. завше Австрія була залежна від Прусії, аж поки та остання її з федерації не вигнала, позбавивши всякого впливу на німецькій землі. Потім, хоч суверенна нація й може на початках своєю існування бути дуже залежною від сусідів або від великих держав, як напр. усі державні новотвори до великої війни (в тім числі і Польща), то, маючи суверенність, такі нації мають далеко лекший шлях тої залежности від заграниці позбутися. А тогд не мають нації несувверенні. Доказом знов є та сама Польща, яка поволі визволилася цілковито з впливу Франції...

От, мовляв, і українці повинні це зрозуміти і згодитися на федерацію... І тут апеляє хитрий автор до нашої або порожноти або новиноти мовляв, це з вас говорить почуття своєї слабости, коли боїтеся федерації. Колиб то не боялись би бути покритвженими в такій федеративній спілці...

СПРАВА ДЕКАЛЬОГУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Як знаємо, польський суд у Варшаві висунув справу „Декальогу українського націоналіста” й оголосив принагідний текст, підкреслюючи окремі його місця, що, справді, не відзначалися дуже високою мораллю.

Отже, як я вже раніше писав, серед українських націоналістів нема якогось обов’язуючого всіх „декальога”. Провід ОУН ніколи ніякого декальога не укладав, і серед маси українських націоналістів можуть кружляти різні тексти „декальогів”, більш чи менш удалих. Польський суд вибрав той, що видався йому найвиш відповідним. Щодо мене, то я дозволю собі нагадати у українському громадянстві ще два інші декальоги, що походять: перший з 1930, а другий з 1931 року.

Перший носить назву „Дванацять заповідей українських”. Його автор С. Гаріль. Авторство другого мені невідомо.

„Дванацять Заповідей Українських”:

1. Чи ти з Наддніпрянщини, чи ти з Наддністриччя, чи ти з Закарпаття, чи ти з Кубанщини, чи з Буковини, чи діди твої звідтам походять — ти еси українець скрізь і всюди, і не матимеш ніякого іншого імені ні перед, ні позад могили, бо це імя — імя твоєї крові.

2. Не твори собі божка ні московського, ні ляхського, ні чеського, ні румунського, ані з крові, ані з думки людської, бо кров твоя добра, а з думок людських найпершою для тебе правдою є Воля України, без якої інші правди тобі не правди, а мавиці.

3. Споминай кожного дня, що Мати твоя Україна під пору є поневолена, розпята і страдна, і що Вона з твоєю допомогою визволиться, щоб захищати тебе.

4. Памятай, що Імя „Україна” Святе Імя, Імя твоєї Матері, яка надала тобі розум, серце і вроду, яка любить тебе, як свою дитину; тому люби Його, тиша Його, шануй Його, вимагай пошани до Нього від кожної іншої людини і не дозволяй нікому зневажати або хулити Його.

5. Вважай. Прапор твій

4. Слухаючи слова людей, дивись на діла їх.

5. Важні де програми, а ті, що за тими програмами стоять.

6. Відмовитися від співпраці з кимсь можеш лише тоді, коли то злодій чи зрадник (але це треба документально довести!).

7. Той, хто залюбки слухає (умова — „між нами!”) нашептів і підшептів підчиховств, що їх іменують „інформаторами”, а їхні словесні помии „інформациями”, той сам до сідучо-пльоткарки подібний. Тих шептунів беззастих треба в потилицю турманом гонити, бо коло них смердять.

8. Бійся тих, що в ніщо не вірять, бо вони всеж потай вірять у панський гріш і панську силу, себто, є рабами-пятилицами.

9. Кажі правду й роби по правді, бо брехні вседоно не сховаеш: не тепер, то в четвер вилізе вона, як шило з мішка. І втратиш тоді обличчя своє. Як кажуть мудрі хінчуки.

10. Добро, що ти його зробив, завжди повернеться до тебе сторично. Зло — завжди окошиться як не на тобі, то на дітях чи нащадках твоїх.

Наведені вище два декальоги не виключають, але доповнюють один другого. Певна річ, і в них можна знайти дещо, з чим не всі українські націоналісти захотіли би погодитися, але саме ця обставина тільки підкреслює факт постійної творчости та удосконалювання в цій площині. Цитований на варшавському суді „декальог” був витворений, коли не помиляюся, і ще до сформування ОУН, і два вище наведені декальоги, уложені далеко пізніше, але також ніким офіційно не стверджені, вказують цілком ясно, що той перший „декальог” залишився широким загальним невідомим, і тільки польський суд подбав про його ширше розголошення.

А ось другий „декальог”:

1. Памятай, що ти з своїми однодумцями це ще не весь український народ.

2. Навчись бачити речі й людей не такими, якими ти хотів би їх бачити, а такими, якими вони насправду є.

3. Переборювати зло і направляти хиби можна лише ввійшовши з ними в безпосередній взаємині; пустельник, що втік од світу цього, може щонайбільше власну душу спасти, але зла з його наслідками там не викоренить.

Евген Онацький, Рим.

„Дорога для піших”. Селянин жене воли на ярмарок. Задержує його дорожник:

— Стій! Не видиш, що тут є табличка: „Дорога лише для піших”.

— Або мої воли, або Каритою ідуть?...

УЛАС САМЧУК ГОРИ ГОВОРЯТЬ Роман у 2-ох частинах. Частина перша. Передрук забороняється! — Авторські права застережені.

Одно й друге бачу. Бачу нараз обидвоє. Чорні такі, вогонь у них і печуть. От який був пийний, усе забув, нічого не чув, а як глянула, все до чорта з голови вилетіло. Все, лиш очі її одні. „Будь, каже, добрим”. Ха-ха-ха!

Дивно, зовсім не по-своєму засміявся. Знов хвилину помовчав. Мені не видно його обличчя. Місяць світлів йому в потилицю. Стало чомусь шкода його. Величезна постать. Грубий загорілий карк і та його, якась дитяча мова. Яка він думав дитина. Велика, сильна дитина. Після він ще говорив. Говорив довго й багато. Мріяв і складав свої плани будучого. Також він твердив „дорішув” що переможе її, що не відпустить її, що він украде її, завезе Бог зна куди, буде спускати дараби, день і ніч працювати, зробить собі хату й там житиме з нею. О, він так зробить. Він напевно так зробить. Він був твердо в цьому переконаний і ввірив у свої слова. Заснули аж навітанку.

Проспали довго. Сонце вийшло й піднялося. День гарний і святоший. Батько зрана пі-

„Бо на вечерниціх „Дівки чарівниці”.

І ще Естерка заспіває йому: „Віють вітри, віють буйни”. Де вона їх навчилася таких гарних пісень? Тут на Гуцульщині таких не знають. Правда не знають?

О, Естерка була не лише в Ясіно. Естерка була й далі. Вона була й у Коломиї, і в Дрогобичі, і навіть, у Львові. Ах, яке це велике місто Львів. Йдеш, йдеш і кінця нема. Там і трамвай ходять. Юра ще не бачив трамвая. Колісь ще Юра побачить. То є віз, що сам ходить. Тягне його лектрика, така сила... Вона то не може розказати. То треба книги великі вчити й там написано. І це бачила вона у Львові, „кіятри”. Пішла раз, узляла листочок, заплатила гроші й її пустили. Ой, то було красно. Ой, колиб побачив Юра. Заля така велика. Світяться скрізь і на стелі, і на стінах. Після все гасне. І тоді починає сама від себе підніматися на передній стіні завіса. То вони тільки так показують, що сама від себе. Там ззаду хтось стягає її за мотузку.

І як відкрили... Ой, ей! Там тобі з’явилася садина, сад, такий пишаний сад. І криниця там була, а якась дівка йде з відрами по воду й так жалісно співає. Ну, я й собі ту пісню навчилася. То дуже гарна пісня. І Естерка співала Юрі ту пісню, а Юра слухав і очей не зводив з Естерки. О, я-

ка вона та Естерка. Скільки вона знає, скільки бачила.

І якби не пішов Юра на ярмарок. Він ще вчора хотів, та ніяково було. Не хотів Юра, щоб хтось з родини знав, що він з жидівкою водиться. Надто не хотілося, щоб знав Павло. Не любить він „того колда”. Але Павло все одно знав. І він знав і я знав. Тяжко в селі чогось не знати, чого не требаб знати.

Батько вернувся з церкви і приніс свою „Неділю”. Павло побачив її, сплюнув і подався Бог зна куди. — А прочитай-но Дмитре „Неділю”, — каже старий. Береш і читаєш: „Велика Копаня красила свою св. церкву, одним прекрасним за 3,000 корон купленим звоном, котрого голос на 3—4 селі чути...”

Ого, хитає головою батько. Того собі давн. Нам би такого звона. Після читає про Зелену Верховину, що виглядає як Юдея, бо мало де такого села, деб жид забивав не вбивав.

Верховинні переходимо до культурно-освітніх справ. Читаємо, яких то маємо тепер порядних учителів. Колісь це зовсім інакше було, бо хоч „давній учитель був худобний, але віру свою держал твердіше, у коршмі не ввалявся так багато та й битангов”) не було так много як тепер”.

„Правду” каже новинка. Хто тепер віри своєї трима-

ється. Тільки виліз за поріг, та й уже „нем тудом”. А по-мадярськи то він, дубило його мамку „тудом”. Бо там дарма грошики дають. Там не бутин. Там він тобї не тягне колод. Там собі сів коло стола, шкраб, шкраб пером і вже гроші. І як він вобї віру не зломить, батька старого не продасть і не забуде рідної мамки, котра вчила його по-музицьки, по-хлопському, по-звичайному, як і всі чесні люди говорять.

Мені встакти подобалися батькові гуторки. Стоїть серед хати, руки довжелезні, ноги високі. Мова сокирна, але чувся в ній розум, звичайний, простий „людський” розум.

А Павло не видержав. Вимгив, зачесався, чомусь ще гуляло накинув і подався через гору до Ясіня. Але й там сьогодні порожньо. Коло мосту „Тридіятка”, де звичайно вештається в свято юрба народу, сьогодні лиш кілька дідів попід жидівськими краницями на лавочках сидять і курять свої довгі люльки. Вся молодь у Тісі. Там сьогодні гуляня. Там напевно й Марійка.

Павло зайшов до коршми й замисць пива вихилив одну за одною дві чарки горівки без закуски й подався до Тіси. Йшов, земля не чув. Йому здавалося, що там уже давно всі зібралися й тільки на нього чекають. Він навмисне спіз-

нівсь й зовсім із цього задоволенний. Широкими, твердими кроками ступав, поспивував, красяня на бік. Уже здалека чути музику й гармідер. Над Тісою невеличкий майданчик. Там тепер утоптана трава, там порозсідалися на колодах легіні, там дівчата позаквітчані купчаться, мов вівці в спеку, і чекають на танець.

Коло церкви розсілися торгівлі. Дешеві Сляпачі: хрестині, образки, губні гармоньки, свистуни, серця.

Павло намирився просто до музик. „Вона” напевно там. Не помилявся. До нього відразу підійшло кілька хлопців. — Ну, що? як? Погуляв у Ворохті?

— А який вам біс уже так скоро все порозказував? — Павло сплюнув. Не любив говорити про такі речі. Став собі, гуля на опашки, руки на грудях зложив і дивився на музику. Там йде безконецна гуцулка. Легіні крутять дівчатами, аж курява йде. Коломиїкни не вмовкають. Он і Марійка. Червона, очі горять. Вона безупинно витанцювує з якимсь легінем, який тримав себе, мов молодий півник. Підійшов Тулайдан.

— Не бачив ти Юри? — питає Павло так собі, щоб щось сказати. Він добре знає, де обертається Юра. Напевно з тією чортовою Рухлюю. — Зрана тут був. Повертвся, повертвся й десь зник. — Каже Тулайдан.

„Ой, сучий сину, дограєшся ти мені... Це відносилось до того „дівника”. Бач, пеньсья цурупакох огидний. Танцюй, голубе, танцюй! Пика твоя аж надто тендітна. Як заду... Ех, як заду, розсипляється ті твої скалзуби.

(Даї буде).

Д-р Остап Грицай.

ДОВКОЛА РІЗДВА У ВІДНІ

Наші вродливі національні свята — як цюковані так і громадянські — це для нас, скитальців емігрантських, за кожен раз найкращі звязкові між краєм і нами, між рідним народом і його дітьми на чужині, словом — між тим усім, що ми колись покинули в нашій дорогій українській батьківщині, і тим, що стало нашим новим життям ген далеко поза її межами... Чи не так, брати скитальці, чи не добре кажу? Ми уявляємо, що хтось з нас, де він там і не бувби, в якусь закутку Європи, чи на землі Вашингтона, десь у Канаді, Бразилії, Аргентині, або ген там на Далекому Сході, у хвили важкої туги за рідною землею, попадає раптом туди, де наша громада збиралась святкувати свято Листопада... Чує тут бадьорі слова промовців про те, як силою волі народу воскресла його давнина державність, і які то свята ті державності України вшановуються нині по всім серединам українського життя, і чує наш брат притім, як зібрані затягнули „Ще не мерла Україна...“ Ну, як гадаєте — не стало б йому від того легше, геть-геть легше на стурбованій душі? А хіба не знаєте ви того чудово могутнього вражіння, що прошибає вам найглибші глиби вашого ества, коли ви чуєте, як по залі проноситься хором „Заповіт“ Шевченка? Кого з вас не запекли вогнисті слози під маестатичний звук його перших, нестерпних слів? А наше рідне „Христос воскрес“ на чужині — що? Та може найбільш вражає для нас з усіх наших свят — це свято чудотворної любови, Різдво. Воно з нашими першими, дитинними споминами про рідну землю, і про нашу рідну зване щонайтісніше, воно всилу свого глибоко релігійного, миротворного характеру всмірює і розважає людські душі найкраще, і воно тому подихами рідної землі овіяне найщедріше.

І отимто може й цікаво буде читачам „Свободи“ почути дещо про те, як наша українська колонія у Відні пошанувала цьогорічне Різдво святом спільної різдвяної гостини.

Тут мушу сказати в першу чергу, що — як це зрештою загально відомо — Різдво у Відні це найбільш улюблене й урочисте з усіх релігійних свят тут, і тому вже з початком грудня все місто овіяне різдвяною атмосферою. Всі склепові вистави ось, починаючи від найменшої передміської крамнички аж ген до могутніх магазинів на Маріягільфштрассе, яких налітає — а пердовсім Гернгросса й Герцманського — це просто окремі світи про себе — прикрашені більш і менш пишними різдвяними декораціями з обов'язковим темпо-блакитним тлом неба, засіяного великими, золотими чи-там срібними зорями, між якими вишлемська здебільшого в подібні сліпучо промінистої комети. Дуже часто побачите на такій склеповій виставі справді мистецько зроблений малий вертеп з Богородицею і маленьким Ісусом, який зрештою як „Боже Дитятко“ (Крістікідль) внтає вас і за вікнами найбільш репрезентативних склепів, здебільша в голубій, теж зорями прикрашеній киреї. І в купі з тим необхідною прикрасою такої різдвяної декорації це — деревце і срібні дзвони, що разом, особливож увечері, коли все те зяєне в потоках світл, угорнених залюбки дурпурними абажурами, витворює цілість, повну чудно казкової настроєвості, літотою цілому Відневи в час Різдва. І таксамо вже з початком грудня площі міста перемінюються в маленькі ліси, повні навізених ялинок, що їх розпродують у

Відні майже в цілості, бо ялинка, — нехай і невеличка — це у Відні стількиж необхідний, що й самозрозумілий різдвяний дарунок для хати й рідні віденця. Він же і на старості літ ладен прибирати її враз з діворою гарненькими прикрасами, щоб потім, іноді ще й дово після Різдва, раювати її повними сьєвами. І гарний воно притім звичай те, що вся рідня обдаровується на Свя-Вечір взаїмно, отже старші молодших таксамо, як і молодші старших і найстарших з рідні, передусім же батька й матір, на дарунок для яких діти складають собі гроші цілий рік. І це вам для чужинця дивно своєрідна і зворушлива картина, коли така віденська рідня збереться довікола освіченої ялинки і співає разом чудово вражаючу німецьку коляду „Штілле Нахт, гайліге Нахт“ (Тиха, свята ніч). І це й найголювіший момент у німецькій Свя-Вечорі, бо сама різдвяна вечера тут — особливо в порівнянню з нашою — доволі собі звичайна, якщо не числити риби (здебільша коропа) надто святочною стравою.

Але вертаймося тепер до наших свят. Воно ясне тут, що навіть, коли свята латинські й наші не припадають разом, то з погляду на особливий піетизм, з яким Віденці святкують своє Різдво, і нам, скитальцям, мило почувати на чужині святово піднеслість різдвяної атмосфери довкола нас, ще поки нам прийдеться святкувати наші власні свята. А після того, як настіє час українського Різдва, наша колонія у Відні поза сходами на сам Свя-Вечір в поодинокі наших товариствах, звикла від ряду літ улаштувати різдвяний прийом в Українському Клубі, до участі в якому запрошуються всі наші тутешні товариства. Такий прийом відбувся в нас цього року на сам Йордан, в неділю, дня 19 січня у святково удекорованих залах Клубу, де зібралось цим разом більш, ніж 250 учасників.

І про цей то прийом хотів я вам, американські брати, отут розповісти. Справді: Це був прегарний, незабутній прийом, який нам ще дово буде пригадуватися як свято рідної, різдвяної гостини і різдвяного обєднання рідних з рідними.

Ви уявіть лиш: В найбільшій з трьох залів нашого Клубу — її одна стіна вкрита величавими малюнками українських гербів! — по середині і ген під стінами, і навіть при самій сцені з голубо-золотою заслоною, стіл обі столу, тісно поприрувані, на кожному з них чистенечка біла, мережена скатерть, а на ній різдвяна смєречка і горючі свічі. Вишвані цвіткі мережок то на червоної маки, то на сині волочки скидаються, подихом українського поля заносять, а зелена смєречка десь рідний ліс вам пригадає, запаленіж свічі у срібних ліхтарях ніби з далечів далєких, з глибини вашого прогомнілою дитинства вам сяють, блаженне світлом своїм душу розтужену нагрівають... Бо це так серцю в цей мент, ніби оті свічі різдвяної трапєзи хтось з дорогих батьків ваших засвітив, подихом своїм овіяв і різдвяним привітом обдав... Еге, брати, хіба не пригадуєте, як то колись давно-давно, ще на рідній землі, старий батько співав „Рожество Твое, Чристе Боже“ святу вечеру починає?

Святі тіни українських батьків і праддів, неструджені господарі української землі будьте благословенні! У Вашєж ім'я і во ім'я України ми й на найдалішій скитальщині збираємося...

Так: Всі і все і скрізь — во ім'я України. От у нашім Клубі де-далі гості всі місця позасідали, на всіх кріслах і за всіма столами, одно обік одного, голова обік голови, сто їх і двіста і більше, всі свічі разом засяли й усі світла засвітили, і от, починаючи Свято, хор академічної „Січи“ співає „Бог предвічний...“ Яка хвиля, якж це молитва душ, важкою тугою у далєк рідної землі несених! Підводимося з місць усі, стоюмо неворушними рядами й заслухаючи у божу пісню, і раптом почуваєш, як невинна боротьба дум про твоє буденне в тобі на хвилю всмірюється, як китгі скитальського життя пускають тебе на мент свобідним, як турбота про існування в тобі ніби розвівається кудись, і щось добре, тихе й ласкаве приголублює тебе...

То Ти, Рідна, Ти, Мамо? Велиш мені любити всіх отих братів і сестер моїх, загнаних зо мною сюди, на скитальські розстані? Добре. Я буду їх любити все, і весь труд життя майого для них. Велиш дивити душу високою думою про славу рідного народу і більш не тужити тугою зневірених? Добре, Мамо, дивигну душу, як орел крила, і дужий буду.

І велиш мені за рідний народ віддати все? Мамо, Мамо — жертва моя, жертва братів моїх за Тебе, всецїла й совершенна!

Чи так, брати скитальці, чи добре я кажу? Так! — дзвук української коляди душу розголублили, думки шовками солодкої мрії оповили, серце радістю Різдва геть ісповинили, а тут вам уже й час до різдвяної трапєзи сідати. Ось парох громади вже говорив, і голова Клубу, гофрат д-р Е. Тарнавецький, славний господар нашої віденської хати, і неструджений наш провідник, повний найкращої волі згуртувати всю нашу колонію у Відні під прапором великого обєднання, і почалась — гостина. І то яка гостина!

А знаєте, хто притім услужував? Дівчаточка з тутешньої Української Шкілки, де вчить наша заслужена діячка, пані Олена Левицька і панна Галя Захаряєвичівна. І ще вам скажу, що дівчатка були в народній строях, а те разом з розмальованими на стіні українськими гербами робило іноді таке вражіння, начеб це ми не були в гостині у віденським Клубі, а десь на Україні, в якогось пана полковника, читам у когось з українських вельможів.

Далєбі, так! А трапєза? Ну — спершу спільна профора, а далі борщик, вареники, голубці і кутя. Все виготовлене з зразковими правилами українського куховарського мистецтва заходами дбайливих господарів буфету в Українським Клубі — панства Гумєнюків.

І так дово-довго сиділи ми собі в блаженнім почуттю одної обєднаної родини, хоч нас було майже три сотки, і троє саль Клубу було нам у той пропамятний вечір замало... Різдвяні свічі горіли, смєречка на пахла, коляди лунали, українські герби ясніли світло й бадьоро, а й мала сценічна картинка А. Гнатинина — нашого молодого диригента й компоніста — була достроєна до різдвяного свята. Одно лиш схмарило нам душу, а саме вістка про ненадійну смерть нашого довоглітного режисера всіх вистав у Клубі, проф. Євгена Чумака, про якого Листопадову штуку я недавно писав у „Свободі“, а який після довгих літ невідрадної скитальщини по тяжкій недужі покінчив своє, колись багатонадійне життя дня 18. м. м.

Але, вертаючись до моєї теми, скажу ще раз: Це було прегарне, незабутнє свято, овіяне чаром рідної пісні і обєднання рідних. Слава обєднанім!

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АЛЕНТАВН, ПА.

Свято Ольги Басараб і протєстайне віче.

День 10. лютого ц. р. був днем дуже непогідним. Безпереривно падав дощ і сніг, так, що залєдві когось можна було бачити на вулиці. Однаже, не зважаючи на таку несприятливу погоду, алєнтавська громада відсвяткувала з великою гідністю і пошаною 12-ту річницю смерті нашої Героїки-Мучениці Ольги Басараб, а заразом піднесла свій голос протєсту проти жорстоких лєвських перєслєдувань, знущань та проти несправедливогo засуду української молоді у Варшаві.

Свято це викликало справжнє патріотичне почування. Панна О. Д. Сенєта. В часі патріотичної проповіді пароха кожна жінка сплєкала над кривдою і передчасною смертю Покійної.

Вечором тогож дня відбувся Святочний Концерт, полученний з вічем.

Свято відкрила прєдсїдниця місцевого відділу Союзу Українок, пані П. Гришко, а опісля співав жіночий і мішаний хор, підготовлений учителем Іваном Заворським. Виступали й декламаторки з віршами, дібрами до цього свята, укладу Мусія Степанчука. Декламували пані: Софія Саврук, Анна Маркович і Катєрина Крамар. Всі три декламції були виголосені з найглибшим чуттям.

Головний реферат виголосила головна організаторка Союзу Українок в Америці, пані Анастасія Рибак з Філядельфії, а другим бесїдником був місєвий парох укр. прав. парохії, о. Д. Сенєта.

Перед закінченням свята забрав слово п. Микола Фартух, заступник прєдсїдника відділу ОДВУ, відкриваючи віче. Опісля покликав до виголосення реферату о. Івана Савчука з Філядельфії. Другий з черги говорив бувший старшина українського війська, о. Василь Горохівський з Нортгєптуна.

Всі реферати й промови були до душі зворушливі і нагороджувані бурєю оплесків. Потім наступила збірка. Резолюції протєсту виготовлюють вічеві секретарі Т. Бошко й І. Заворський. Ці резолюції будуть негайно вислані до Ліги Націй та міністра внутрішніх справ у Польщі.

Националіст.

ПОСМЕРТНА ЗГІДКА.

Дня 20-го лютого 1936 року помер ГРИГОРІЙ ПАЛАМАР, член тов. „Дністер“, від. 361 У. Н. Союзу. Походив зі села Дібринь, пов. Рогатин. Поливив жінку Ксеню і двоє дітей сиротами. Був прикладним чоловіком і батьком родини. Похорон відбудеться 24. лютого від заведення Яреми під ч. 129 1ст 7-ма вул., Нью Йорк, Н. Й. Всі члєни повинні явитись у годині 9-тій рано на цей похорон та віддати останню прїслугу своєму товаришеві. Земля йому пером.

Тов. „Дністер“, від. 361 У. Н. Союзу.

Письменниця.

— Мамусю, — питає І-вась — чи тєта колись писала книжки? — Чому питаєшся? — Бо тато вчора казав, що тєта мада за моїх літ гарні історії.

М. Зошенко. БІДНИЙ ТРУПІКОВ.

(Картина з совєтської школи).

Учитель другої класи, Іван Сімянович Трупиков, поправив свою „куду“ маринарку, відкашельнув і несміливим кроком вїйшов у класу.

— Ви знову спізнїлися? — запитав грізно дижурний.

Іван Сімянович змішався, з належкою повагою привітався а класюю і тихо промовив:

— Трамвай, знаєте... Трамвай мені втік, напругу.

— Знаємо ці всі ваші викрутки! — усміхнувся дижурний.

Учитель сїв несміло на берїжку крісла й примкнув на хвилину очі. Дивні спомина минулих літ пересувалися в його голові.

Він, учитель історії, входить до класи — всі ученики поважно на знак привіту встають. А він, Іван Сімянович Трупиков з марсовою міною заглядає до денника й кїдає назвищами.

— Сімянов Микола!

Нараз учитель здригнувся, відчинив очі й тихенько промовив:

— Сімянов...

— Чого там? — запитав учень, оглядаючи альбум з знаками.

— Нічого важного, — відповів учитель. Не звертайте уваги. Я тільки так... собі...

— А пощо так?

— Нічого важного... Я хотїв тільки довідатися, чи є сьогодні молодий товариш Сімянов.

— Е! — крикнув Сімянов, оглядаючи до світла якусь поштову марку.

Учитель перейшовся по класі.

— Перепрошую вас, молоді товариші, — сказав, — на сьогодні вам задано... то є... я хотїв сказати... запропоновано вам перечитати уступ про реформи колишнього царя Александра І. Отже, перепрошую, може хтось зможе мені оповісти про реформи колишнього царя Александра І... Вірте мені, молоді товариші, що про царів говорю з погордою.

В класі розлягся сміх.

— Я тільки так, — заговорив учитель. — Нєрвуюся, молоді товариші. Тільки не толкуйте хибно моїх слів; я не налягаю. Навіть радїю, що не хочете оповідати... Нєрвуюся, товариші...

— А може би ти затих хоч на хвилину?! — Крикнув хтось із учнів. — Кричати, як сорока.

— Мовчу. Мовчу вже... — тихенько промовив учитель. — Я зовсім тихо, зовсім тихенько хотїв спитати товариша Сімянєчка, про які політичні новини він довідався з часопису „Правда“?

Сімянєчкін відложив газету й каже:

— Що це має значити? А люзія хїба? Газету кажете мені сховати? „Правду“? А чи ви знаєте?... Чей же я вас за те...

— Алєж нічого, ні... Для Бога нічого... Це є, я нічого про Бога не говорив... Не толкуйте цього тенденційно.

Вителє зворушений почав нервово ходити по класі.

— Не крутїся перед нашими очима! — крикнув котрийсь. — Стань біля таблиці!

Учитель станув біля таблиці й, витираючи ніс, тихо заплакав.

Сьогодні може таких учителєв, як наш бідний Трупиков, уже нема. Але в 1918 році, в отих чудесних часах червоної революції, їх повно було...

ВЕЛИКА СПАДЩИНА.

Ще в 1919 р. умер у Мексику Людвик Дембицький, залишивши маєток вартости 150 мїліонів долєрєв. Він був родом з Галичини і тепер до цієї спадщини згодошуються всі Дембицькі, особливо з Галичини та Буковини. Очевидно, також Дембицькі з інших сторїн виступають з прєтенсіями до цього великого маєтку.

ПРОТОКОЛ

З ІЧНИХ НАРАД ВИКОННОГО КОМПІТЕТУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

Наради відбулися в суботу, 26-го жовтня 1935 р., в Джєрзі Сіті, в домі під ч. 83 авл. Грєнд.

о. д-р Клодницький: Референт д-р Мишуга підглянув недомогання в старому краю і виїдеалїзував організації молоді в Америці. Дискутант думає, що організації молоді їде мїльними шляхами, коли вона подїлена через релїгію. Релїгїйна боротьба гальмує розвиток. Це лєкуча справа. Треба недопустити до боротьби з релїгїйних мотивів. Інакше повстане гангрєна. Ї треба стримати.

Д-р Мишуга: Про Конгрєс Молоді діякі наші газети загально нічого не писали, а дєхто прєдставлєв цей конгрєс як зїзд фашїстів. А тї, що їх називають „фашїстами“, теж несправдливо прєдставлєли цей зїзд, накідаючись неслухно на дєкого з провідної частини молоді за їхнє „непатріотичнє“ відношення до українства. Щодо релїгїйної справи, про яку згадує о. д-р Клодницький, вона в нас уже вирішена, як і вирішена тою молодю, про яку тут мова. І то вирішена гїдно й культурно. І боротьби тут нема, прїнаймні тепер.

Щодо політичних клєбів, то треба завважати, що в них часто підходїться до загальної справи в занадто матерїалїстичний спосіб. Євген Скоцко: Чи стверджує, хто є автором цієї статті в „Новому Шляху“, де був напад на Конгрєс Молоді? Д-р Мишуга: Це не є важнє, бо важнє те, що таке було поміщенє в націоналістичній газетї про молодь, яка далє є настроєна — націоналістично. Внесок Миколи Мурашка: Прїнятий звіт д-р Мишуги. Прїнято.

Внесок о. д-ра Клодницького: Прїнятий фїнансовий звіт і звіт д-ра Галана. Прїнято.

Внесок контрольної комісії: Висловити прїзнання екекутивї за дбайливу працю в минулому році. Прїнято.

Внесок контрольної комісії: Висловити прїзнання екекутивї за дбайливу працю в минулому році. Прїнято.

Внесок контрольної комісії: Висловити прїзнання екекутивї за дбайливу працю в минулому році. Прїнято.

EXTRA! EXTRA!
Вже є готовий
НОВИЙ НАКЛАД
стїнного калєндєра
„СЛАВА УКРАЇНІ“
Перший надлад цього калєндєра був у малїй скількостї й скоро його розпродано. Тепер ми маємо другий наклад його та можемо собі його набути по цїні: один 25 центів, або 5 за \$1.00.
Замовлення адресуйте:
KULYNITCH PRINTING CO.,
418 E. 9th Street, New York, N. Y.

EAGLE REGALIA CO.
Виробляє:
ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ,
ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТ-
СЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.
Коли ваше братство, товариство чи сєстриство хоче бути вдєволєне, хай пішлє нам замовання на пробу.
Катєлогї, інформації і пробні злєрки прїшлємо Вам на ваше надання БЕЗПЛАТНО.
298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ВЖЕ ВИЙШЛА ДРУКОМ
НОВА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ АНГЛІЙСЬКОЮ
МОВОЮ:
SPIRIT OF UKRAINE:
UKRAINIAN CONTRIBUTIONS TO WORLD'S CULTURE.
У книжцї пишеться:
Яку прїслугу людство зробив українським народом своєю історїєю? Який вклад зробив український народ у скарбницю культури свїта? Які люди прєдставлєють український народ?
Книжка має близько 150 сторїн друку, 36 ілюстрацій, з них найбільш зовсім оригінальних.
Цїна всього 1 долєр.
"S V O B O D A"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

НЬЮАРК, Н. ДЖ.

Коляда на інвалідів і політичних в'язнів.

Члени Стрілецького Гуртка ч. 9. в Ньюарку, Н. Дж., з нагоди Різдва Святий зібравли коляду на інвалідів і політичних в'язнів, які тепер знаходяться по різних людських тюрмах.

Зібрано суму \$55, з якої то суми призначено \$30 на інвалідів а \$25 на політичних в'язнів.

Жертвували: Музичний Склеп І. Лобура \$3; по \$2: І. Лисак, І. Штогрин; по \$1: о. Данилович, о. д-р Клодницький, Трач, М. Вітишин, І. Височанський, І. Височанський, Юрій, Борещкий, Ю. Баранюк, І. Кльоц, Н. Миськів, С. Присяжний, Білоус, Мегас, Т. Каськів, М. Шумейко, Тисовський, Н. Маррад, Сакевич, П. Смух, П. Кецо, Горбач, Крикол, Рибльовський, Грицишин, М. Литвинська, В. Сидорович, П. Ковальчук, Половина, Литвин, Янош, Заремський, Гапанович, С. Мриглод, Грона, П. Рудий, Хрущ 75 ц.; по 50 ц.: Кузик, Борис, Руговський, Сокальська, Рожик, Крук, Болан, Д. Малецький, Росол, Івасків, Н. Ясентий, Ю. Гулька, О. Присяжний, Будник, З. Литвинський, К. Ковальчук, І. Пасічник, Кузьма, Порохняк, Веркійовський, М. Криль; В. Оніщук 25 ц.

Колядувати ходили: І. Стецюк, Н. Миськів, М. Кебузь і М. Шкільний.

За Стрілецький Гурток ч. 9: С. Присяжний, голова; Ю. Баранюк, секретар; Н. Миськів, касієр.

БОСТОН, МАСС.

Коляда Рідній Школі.

Ми молоді дівчата і хлопці, що тут роджені, а котрі гуртуємося при укр. прав. церкві, стараємось йти слідами своїх родичів та заступати їх місця в українській справі. І ось тому пішли ми цього року колядувати по наших громадянах. Між іншими зайшли ми до губернатора Кірлія, котрий прийняв нас ввічливо та звітався з кожним з нас зокрема, спитав хто ми і на що колядуємо. Ми йому розказали про нашу поневолену Україну та представили ціль коляди. Бажав собі, щоб ми заколядували три коляди й дарував на нашу ціль \$10, за що хай буде йому і іншим жертводавцям шире спасибі.

Жертвували: губернатор Кірлія \$10, а по \$1: о. Рі. Желіхівський, П. Мороз, Г. Зварич, М. Шемета, П. Боднар, І. Купчик, Рі. Бергелицький, С. Кучер, Д. Шидловський, Г. Косецький, Н. Давискиба, С. Ярош, Д.

Кузь, А. Флис, М. Міхован, М. Музика, Е. Машоловська, Т. Годсшук, І. Френчко, П. Вульшак, І. Ночас, А. Івасків, А. Бензил, А. Гримак, Т. Марушак, М. Майданий, О. Вайтків, Ю. Смаш, Д. Пашак; по 50 ц.: М. Зварич, Т. Оверко, С. Бойко, П. Пізура, В. Пізура, М. Зварич, А. Шафранська, М. Парфинюк, Н. Ковардович, Г. Петрейко, П. Вовк, І. Гайден, М. Попович, М. Вонс, С. Чолик, О. Панькевич, І. Масний, Д. Бортник, М. Козилкевич, по 25 ц.: К. Стодран, К. Білак, К. Хеньчицька.

Заколядувано разом \$49.25, а розкоду було \$1.50. Пересла-но через Обеднання на Рідну Школу в старім краю \$47.57.

Анна Кучер.

АМСТЕРДАМ, Н. НІ.

На Рідну Школу.

Коляду на Рідну Школу в старім краю зложили по \$2: В. Чучман, М. Мельничук, П. Сернюк, С. Сегель; по \$1: С. Шуманський, С. Коницький, В. Папура, Ю. Варшона, Т. Сюрка, В. Михалюк, І. Блинковський, І. Бабак, Н. Зюбровський, П. Підліський, П. Кожух, С. Федішин, Ю. Грицай, П. Коницький, В. Вовнянка, Д. Бодак, І. Голендер, І. Сивик, Г. Медвідь, К. Гнип, Т. Вітковський, П. Дворянин, С. Колядичук, В. Труфін, І. Юркевич, І. Макаровський, О. Базарницький, Д. Митулінський, І. Михальчишин, В. Ференц, С. Комарянський, Л. Біловець, М. Крушина, Н. Косован, П. Тирпляк, У. А. Горожанський Клуб; по 50 ц.: В. Перец, І. Дух, Т. Шижик, Рі. Базарницький, Д. Підліський, С. Цюпка, П. Цюпка, М. Івасишин, А. Горбундзінський, Г. Бодак, В. Лемішка, М. Корпіта, Т. Пушкар, А. Гулик, М. Тирнавський, Д. Котянський, Г. Ференц, Я. Варшона; по 25 ц.: І. Малюкевич, Разом заколядувано \$53.25. Розкоду було \$1. Вислано до краю через Обеднання \$52.25. Колядували громадяни: І. Бобак, В. Михалюк, Н. Зюбровський, І. Макаровський, Т. Сюрка, Д. Митулінський і В. Труфін.

Колядник.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Коляда на визвольну боротьбу.

Колядували: Т. Свистун, А. Колодій, О. Бережницький, М. Воронак, В. Василюк, В. Сапелюк, Мазур, М. Пасічник і С. Крутий. Жертвували по \$5: о. Савчук, Рі. Михалюк, І. Сорока (стар.), Наумчук, Макарій, Рі. Малинцевич, С. Рутецький, М. Ганусей, М. Насевич \$4; по \$2: Т. Свистун, А. Колодій, Рі. Ваварів, В. Мушинка, проф. О. Рубачок, Г. Рубачок, Г. Грицишин, А. Рутецький, Н. Ли-

вицький, Г. Слободзян, П. Штогрин, Г. Штогрин, Т. Пташинський, Т. Михалюк, М. Самбір, М. Дубас, М. Головатий, П. Протасевич, В. Білокур, П. Рудакевич, І. Шиманський; по \$1: О. Бережницький, М. Шивалюк, М. Клімів, В. Стіквич, С. Пунда, С. Штогрин, М. Чайковська, А. Кукура, П. Чорний, В. Олітний, П. Кобилянник, Г. Дмитруш, І. Медвідь, Т. Білик, І. Бойко, П. Омелян, Р. Моцовський, С. Борис, пані Човс, Ю. М. Р. Дуб, І. Струш, І. Шегда, І. Чопик, М. Сивуляк, Г. Громчак, Н. Савтанюк, Т. Дубик, А. Тоғанчин, І. Хмель, М. Кобель, І. Кісь, І. Борисевич, пані А. Рій, М. Ворончак, С. Крутий, Н. Волошанський, М. Чурила, Г. Шагала, В. Штогрин, С. Крайник, С. Слободзян, П. Москович, С. Гамович, Шатинський, В. Павлівський, І. Венгріноук, Ольга Фостик, М. Шеремета, К. Заболотний, С. Гураль, Депутат, Григорчук, В. Бандрівський, Рі. Коник, В. Сапелюк, М. Пасічник, Г. Кудла, І. Ленчак, І. Рубак; по 75 ц.: Ю. Терпилюк, Г. Москович, Катерина Свірка; по 50 ц.: О. Клебан, І. Мельничук, П. Ненда, С. Дем'яник, В. Василюк, Р. Смажинська, К. Гасяк, М. Маевський, І. Лесняк, В. Василюк, П. Сапелюк, Гливяк, С. Пунда, Р. Кутельмах, М. Кознарський, Мельник, Пачковський, А. Будаю, В. Канонова, І. Подольск, Креденсор, І. Клебан, Г. Яцишин, І. Клім, Д. Батюк, І. Швець, Катерина Качмар, Яцишин; по 25 ц.: С. Кордіяк, С. Кіт, В. Корнат, М. Бойко, С. Слободзян, А. Зелінка, І. Процько, О. Шегда, В. Шегда, Д. Настасяк, П. Грицай, Н. Парашак, А. Захарко, Терещук. — Решта дрібни-ми. — Разом \$161.25. — Кошти їзди по коляді \$11.65. — От-сталося \$149.60.

Дві примірні гостини.

З нагоди іменин п. Івана Подольця відбулася приятельська гостина, підчас якої п. Іван Мельничук підніс справу допомоги визвольній боротьбі в зв'язку з варшавським процесом. На ту ціль жертвували: І. Мельничук \$2; а по \$1: С. Грицак, П. Мотрук, О. Григорець, Т. Свистун; Д. Терпелюк 50 ц. Разом \$6.50.

З нагоди п'ятдесятилітніх уродин.

В п. Івана Сороки (мол.), зложили на визвольну боротьбу такі гості по \$1: І. Сорока (стар.), Рі. Михалюк, І. Сорока (мол.), В. Мушинка, О. Дюрка, І. Бішко, А. Будаю, Т. Свистун, М. Куничка. Разом \$9. — Разом вислано до Обеднання на визвольну боротьбу \$164.60.

Тов. Ю. Головінського, від. 12 ОДВУ.

Теодор Свистун, гол. орг; Митро Пасічник, голова; В. Сапелюк, писар; А. Колодій, касієр.

БОФАЛО, Н. НІ.

На політичних в'язнів.

Заходом від 49 Союзу Українок відбулася 26 січня в залі під ч. 448 Елк вул. забава з нагоди трьохлітньої річниці існування цього відділу. Заба-ву розпочато ввечерю, яку приготували члениці відділу, а майші молоді дівчата доносили до столів. Пані Лінська при-вitala гостей від імені СУА, а знову пані Хоптяк говорила про працю міцного відділу, а також про потребу помочи тим нашим братам, яких Ля-хи тепер судили у Варшаві. На її поклик зложили жертви: А. Слотюк і В. Фортій по \$1; І. Кіналь, П. Стецюк, К. Блакіта, М. Костецька, К. Сидорович, Долиняк, І. Гут, С. Войтович, Глуха, Палінський, Д. Жук, А. Качор і Ю. Грицько по 50 ц.; А. Град, А. Войтович, М. Кіналь, А. Бабала, Е. Лінська, М. Панкевич, А. Самуляк, М. Мур-штинська і М. Хоптяк по 25 ц. Дрібними датками зібрано 75 центів, так що разом збірка виносила \$10.50. На зборах, 2 лютого доложено ще \$1, так що через Обеднання вислано разом \$11.50 на вище подану ціль. На тих зборах, на 2 лю-того, пані Качор, пояснила член-ницям значіння жіночої преси для тутешніх жінок, зивала їх передплачувати такий часо-пис як „Жіночу Долю“. Бо ко-ли ми яких 25 років тому бу-ли мали такий часопис, як „Жі-ноча Доля“, та читали його, то певно наше життя тут в Америці було б зовсім інакше розвинулось. Та це й тепер ми можемо багато доповнити та піднести нашу свідомість, ко-ли ми будемо читати часопис. На цей зазив пані Качор три члениці зголосились, що вони хотять передплачувати „Жіно-чу Долю“. Також з каси від-ділу ухвалено \$5 на пресовий фонд. Кличемо Вас, сестри-українки, вступати до нашого місцевого відділу та помагати нам вести кращу працю для розбудови нашого життя тут в Америці, а таксамо для поши-рення нашої допомогливої ак-ції в користь тих наших бра-тів і сестер на рідних землях, що жертвують своє молоде життя за свій нарід.

ЗА УРЯД: Анна Качор, предс. Марія Хоптяк, секр.

Як карають в Етіопії.

Кари в Етіопії проти й жор-стокі. Так, наприклад, злодієві відрубують руку або й ногу. Такий „засуджений“ є ще на-стільки „щасливий“ коли має родину й вона йому на рану виліє кипучий олій, так що відразу зупиниться уплив кро-ви. Інакше вмер би наслідком упливу крові. Щоправда, тепе-рішні суди вже не такі жор-стокі, та все ще має присто-сування: око за око, зуб за зуб.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

Винуватців також мучать тяжко. Нпр. засудженому при-в'язують до одної та другої руки довгий шнур, ноги та-кож зв'язують шнуром. Катіві помічники д'ержать за ті шу-ри, так що засуджений ле-жить лицем до землі із роз-тягненими наверх руками. На приказ судді кат бе засуджено-го нагайкою із гіпнотатомової шкіри. За кожним ударом ви-риває шматок мяса із тіла за-судження. Вправний кат зав-дасть засудженому п'ядесть ударів, усеж не вбе його, бо його рука завдяки довгій практиці набрала потрібного чуття.

ТРОХИ ПРО ЕТІОПІЮ.

„Навіщо працювати в день, ко-ли ми маємо їсти що вечором?“

Чиста етіопська раса за-ступлена лише малою частино-ю всього населення. Десять десятих населення це ріжні на-роди, з яких племя голя най-численніше. Століттями голя-ли це племя пані, тому й на-думку не пришло б членам того племені збунтуватися. Століттями вчилися слухати й вірити, що так мусить бути, що нічого не може змінитися.

Гуранди це бідні люди, які з етіопцями мають лише стіль-ки спільного, що зодягаються подібно, себто носять білу на-кидку-простирало. Працюють лише на те, щоби заробити кілька центів на прожиток.

Зрештою почувуються щасли-вими, бо основою їх життя є послівниця: „Навіщо приймати працю за дня, коли я ще ма-тиму що їсти вечором?“ Ця філософія вистарчає їм, щоб бути задоволеним.

„Елем“.

Етіопська мова, дуже багата й цвітста, має дві прикмети: має дуже виразне слово на о-значення нашого „ні“ — „е-лем“. Навпаки має два слова на означення „так“. Одно, яке не каже нічого, яке не означає згоди, хоч етіопець його ска-же, а саме „еші“. Це одно з перших слів, яке чужинцеві на-вчиться в Етіопії. На означення згоди має етіопець слово „ао“. Це слово означає згоду безпосередню й виразу. Цьо-го слова не вживають майже ніколи. Цікаве також, що еті-опці не мають слова, яким мо-глиб перекласти наше слово „вдячність“.

Як карають в Етіопії.

Кари в Етіопії проти й жор-стокі. Так, наприклад, злодієві відрубують руку або й ногу. Такий „засуджений“ є ще на-стільки „щасливий“ коли має родину й вона йому на ран